

Motion till riksdagen 2020/21:2854

av **Lars Beckman (M)**

Överskott från vattenkraften

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om överskottet från vattenkraften och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vattenkraften spelar en avgörande roll för hela Sveriges elförsörjning. Norr om Dalälven finns stora naturtillgångar som kommer hela Sverige till del. Det vore önskvärt att en större del av dessa naturtillgångar och resurser kunde stanna i Norrland.

I Norge får vattenkraftskommunerna intäkter från fastighetsskatt, naturresursskatt, koncessionsavgifter och koncessionskraft. En rapport från Energi Norge visar att de kommuner som får störst intäkter från vattenkraften också har störst fria intäkter, det vill säga skatteintäkter och bidrag från kommunala utjämningsystemet, exklusive intäkter från vattenkraft, från skatt och bidrag från kommunala utjämningsystemet.

Maxgränsen och minimigränsen för fastighetsskatten på kraftverken har utretts och ändrats ett par gånger. Anledningen till förändringarna var att de gamla reglerna hade negativa effekter på investeringsincitamenten. Enligt ett norskt utskottsbetänkande innebär inte intäkterna från vattenkraften netto så stora extra resurser för varje kommun om man tar hänsyn till det kommunala utjämningsystemet.

Staten skulle kunna bidra till att utveckla norra Sverige genom att som ägare till Vattenfall placera huvudkontoret utanför Stockholm. Ledningen för statliga Vattenfall borde göra detta på kommersiella grunder utan politisk styrning. Det finns stora möjligheter att rekrytera lojala och kompetenta medarbetare utanför Stockholm, och det är ett viktigt skäl till att placera verksamheter där. Det förekommer sällan omfattande trafikstörningar och boendepreiserna för medarbetarna är väsentligt lägre utanför Stockholm. Där finns mycket goda kommunikationer med omvärlden och tidsskillnaden från södra delarna av Stockholm till Arlanda jämfört med att åka från Luleå, Östersund, Umeå eller Sundsvall med flyg eller från Gävle med tåg är marginell.

Som ägare av Vattenfall borde staten överväga att låta bolaget ha sitt huvudkontor nära sina produktionsenheter. Vidare borde delar av vinsterna från vattenkraften kunna användas till att bidra till att hela Sverige ges förutsättningar att utvecklas. Detta kan ske genom att Vattenfall ges ett kommersiellt uppdrag att exempelvis samverka med universitet och högskolor i Norrland med syfte att utveckla nya energikällor. Man kan även tänka sig att en viss ekonomisk del av varje producerad kilowatt får stanna i respektive län och gå till insatser för att utveckla entreprenörskap i skolan och infrastrukturen i den egna regionen.

Ibland, inte minst när det kommunala skatteutjämningsystemet diskuteras och debatteras, kan man utifrån ett Stockholmsperspektiv påstå att Norrland är tärande i förhållande till Stockholm. Utan naturtillgångarna i norr skulle Mälardalen vara betydligt fattigare. En av anledningarna är att produktionsanläggningarna finns i Norrland medan huvudkontorsfunktioner och staber med de högre tjänstemännen finns i Mälardalen och Stockholm.

Regeringen bör överväga att låta statliga företags huvudkontor och verksamheter lokaliseras utanför Stockholm och en del av vattenkraftens resurser stanna i Norrland där de produceras för att bidra till att utveckla hela Sverige.

Lars Beckman (M)